

MARNO JÁNOS

Nyakszirom

„Látni a boldogságot a végén?”

(egy utas szájából a Kisföldalattin)

Beszorulva a semmi és annak
valamiféle utánzata közé.
Nyaksziromnak nézem. Közelítek feléje?
A fejem lötyögő mosléktól nehéz,
megválnék tőle, fálják fel a disznók
a fejemet, amerikai–izraeli–svéd
koprodukciós sorozatban. Bomba nő lennék
újraszületve, alternatíva híján
és hajsza híján egy arra tévedt túlélő
járókelő. Nyakigláb lennék, törzs nélkül. Kilógnék a sorból
egy gyászos epizódban. Adnám a semmit-
tevőt, vagy meggondolatlanul cselekednék.
Azután kutyaként születnék újra, és hallgatnék
a Szalonna névre. Füttyentésre zsírt izzadva
száguldanék a levegőben úszóvá lassítva,
borostás pófával – Saloméval azonban még
fejben se nagyon közösülnék, nézném csak biztos
távolból a jégtáncát, mely az ő fejét veszi
a beszakadó jég élével, az enyém maradna itt
a lyukas helyén, értem ezen az öreg
lyukat a nyakszirt fedezékében. Merthogy nekem
ott nincs valami rendben. A képalkotó
vizsgálat szerint engem az a lyuk már a szülő-
csatornából kibukva nem hagyhatott volna élnem.
Odáig jutnom, hogy azt mondjam: Mit tesz az élet.
Most meg fogcsikorgatva szajkózom álmomban,
mint ébren: Mit tesz az élet! Mit tesz az élet?
Mit esz az élet rajtam! Vagy: Mit esz az élet, rajtom?
Szeretném ezért tetemes munkanélküli segély
mögé bújva bátran halálra zabálni
magam, szembesülve disznóságaimmal,
majd nyakszirtemet is felperzseltetni
a delelő nappal.

Építkezés az Új utcában

Molnár Gyurinak

Összeroskadok az írás súlya alatt.
Mintha cementeszsákot cipelnék például?
Vagy nem állja meg a helyét a hasonlat?
Roskadozik alatta? És akkor az írást
szétfújhatja egy hirtelen támadt szélroham,
mintha felhasadt papírzsákból a cementport?
S végül csak a földút kisebb-nagyobb tócsáiban
maradhat szilárd szándéka az írásnak –
amit kerülgethet a kerékpáros és
a gyalogos is, de legfőképpen az, aki
a talicskát tolja, megrakva, s vonszolja
üresen az építkezés alatt.

Falufestészet

*Szabó Zoli barátomnak, aki
a Temető utca 1.-ben lakott két
testvérével és a szüleivel.*

Az Új utcának a régi Bécsi út
vet véget, avagy ad néki értelmet
egy új utca kezdetéhez. Amúgy
a Bécsi út nem érdekes, mára
különben sem az a régi már, nem az, ami egykor
bazaltkockákból kirakva vezetett
végig a főváros szívébe, ahogy mondani szokás
okkal vagy okvetlenül, pusztá megszokásból.
Szokása teszi az embert félrebeszélő
szereplőjévé a komédiának. Még egyszer tehát.
A Bécsi út ott vet véget az Új utcának,
ahol túloldalt, egy köpcös alakkal
lejjebb, a Temető utca visz, enyhe emelkedővel,

a temetőbe. Nem jártam arra tizenöt
éve, és ez most már így marad örökre, ha
józan elmével veszem számba a körülményeket.
Minek ámítsam magam fölöslegesen.
Ahogy az Új utca fentebb, a Temető utca
is kipipálva. És a pipa szára, mely gyalogút gyanánt
hasít el balra a temető mellett, fel a sport-
pálya torkába majdhogynem, természetesen
az is kipipálva, együtt a kicsinyke tornyú
patikával, ahol annak idején, szandálban
és rövidnadrágban bepisiltem. Régóta
izgat a kérdés, hogy a művészet, s benne a líra,
miért bánik annyira mostohán a szarással.
Miért beszélek örömet a hugyozásról, míg a szarról
annyira nehezemre esik nyíltan beszélnem.
Versben. Csak nem attól félek, hogy szar lesz tőle
a vers? Emlékszem egy német művészfilmre,
amiben a főhős, egy kamionsofőr, kikanyarodik
a leállósávba, és mélyen besétál a sárga repce-
vetésbe, s ott leguggol, és egy jólesőt szarik,
kellő távolságban a kamerától mint nézőtől
ahhoz, hogy az a szart is készpénznek vegye.
Gondoltam, milyen bátor ez az ember. Nem a sofőr,
persze, hanem a rendező, aki hőséne a bőrét
vitte a vásárra evvel, elárulhatom a rendező
nevét, kikezdzhetetlen név a szakmában: Herzog,
maga is élénk tekintetű, rokonszenves ember,
pedig hát német. És a németek szeretik
elvetni a sulykot mind a rendben, mind a rend-
bontásban ugye, stréberségből, stréberségből tesznek
így is, úgy is, ezt már a dán gondolkodó, Kierkegaard
megorrontotta Hegel esetében, még szép, nomen est omen,
egy Sírkert névvel magától értetődőbben néz
szembe az ember a hasztalansággal. Megriad
tőle, nem mondom, rémületében mégsem siet
tüstént kipréselni a hasznat a szarból. Aki
nyugodtan szarik, annak bátran járhat közben
hasztalanságokon az esze. Mellette a beázott
falon felrajzszögezve egy gyötrött arcú gnóm
kőfaragványa, kitépve egy művészeti magazinból,
a gnóm hajviselete szerzetesre vall. Kiragadva

épületes környezetéből úgy fest, mintha
 önmaga terhére volna, törpeként
 lépett be a rendbe, ott modelt ült, s úgy
 rekedt meg magába roskadva, satuba
 fogva tenyerével a fülét, ült csak úgy,
 tömötten, mozdíthatatlanul, megkövülve.
 Így állunk, mondhatta legbelül, ne szépítsük a dolgot,
 örökülésben, hiába. Építkezhetünk, te-
 metkezhetünk, siethetünk nyugdíjunk javát
 ott hagyni a patikában, nem baj, legalább
 kisebb adagot burkolunk be a paprikás
 csirke far-hátból késő délután, esetleg kora
 este. A krumplival sem esünk túlzásba.
 Példaképeink félig elszenesedve ülik körül
 az asztalt eleven burgonyaformákba
 öntve, mintegy benne még mindig a földben,
 a bányából épp csak feljőve. Félnivalónk
 is van elég bőven, az árak az égben,
 ahol semmi jelét nem látni, hogy a közel-
 jövőben vissza akarnának térni ide
 a gödörbe. Egy földetlen árokba a múltból,
 melyben Füsti, a festőnk, alussza ki magából
 az abszintot vagy törkölyt, mászó létrája
 szárai között meghúzódva – mielőtt beállítana ének-
 szóval délben, a dolgát végezni, az Egészségházba.
 Repertoárján a Panzerlied és az Erika. Késő
 délután azután megérkezik az asszony is, a párja,
 kendő helyett papírcsákóban, melyet egy
 múlt heti *Szabadföldből* készített magának.
 Vagy keverem a *Szabadföldet* a *Népszavával*.